Albreht, Fran. V petdeseto leto; Uredništvo "Ljubljanskega Zvona". 1929, Ljubljanski zvon

V PETDESETO LETO

Ljubljanski Zvon stopa v petdeseto leto. V zdravih razmerah, v kulturno polnovredni dobi bi ta jubilej moral biti pomemben narodni praznik. Saj je moderna slovenska književnost stara komaj dobrih sto let; druga polovica te literarne dobe je v vidnejših črtah vsa sozaobsežena v Ljubljanskem Zvonu. Malone vse najpomembnejše literarne generacije, najjačji oblikovatelji slovenske besede te dobe so vzrasli iz njega. Najsi njegova razvojna črta ni bila vedno tako jasno usmerjena, kakor v prvem desetletju pod Levčevim vodstvom in najsi list ni bil vedno časovno pravilno ubran, da bi stopal vzporedno s tokovi evropske sočasne miselnosti in literarnega ustvarjanja, je vendar teh petdeset letnikov živa in verna priča slovenskega duha, njega snovanja in prizadevanja, iz katerega se je izoblikovalo moderno slovenstvo. Priča najbujnejših literarnih razmahov, cvetočih pomladi, zrelih žetev, a spet zastojev in upadov, iskanj in negotovosti, kakor so pač fluktujoče dobe človeške duševnosti. Hkrati pa je to list, ki je že s svojo tradicionalno zasidranostjo in slovesom seznanjal inozemski, predvsem slovanski literarni in znanstveni svet s slovenstvom, njegovim slovstvom in duševno kulturo.

Ljubljanski Zvon je bil v vsej svoji preteklosti in bo moral biti tudi v bodočnosti, a je predvsem in z vso odločnostjo danes glasilo tiste skupine slovenskih svobodomiselnih intelektualcev, ki hranijo v sebi živo in neokrnjeno dediščino svojih prednikov: tistih prednikov, ki so v najtežjih političnih in kulturnih neprilikah z vso ostrino svojega uma in tveganostjo svoje osebnosti v dolgem in napornem stoletju izoblikovali malozavedno in maloverno skupino slovenskih Kranjcev, Primorcev, Štajercev in Koroščev v zavedno narodno enoto slovenstva z vsemi atributi kulturno-avtonomne narodnosti ter mu izlikali predvsem njegov jezik, čigar samostojni viri segajo nazaj célo tisočletje in ki ga je narod hranil v sebi s toliko brižnostjo in zvestobo. Iz te zavesti kulturne avtonomnosti svojega naroda se modernemu slovenstvu, ki se je s srbstvom in hrvatstvom na temelju človečanstva in demokracije svobodno združilo v skupno politično strugo, odpirajo novi vrelci stopnjevane, svobodne in neogrožene tvornosti, ki bo vsa služila v prospeh in procvit močne, velike, politično enotne Jugoslavije.

To misel je moral Ljubljanski Zvon poudariti ob svojem jubileju. Zakaj v nji je oporoka preteklosti, je geslo naših dni, je volilo prihodnosti. V nji je smisel tega jubileja; smisel trudov in naporov teh petdesetih let, smisel poti, ki jo ima Ljubljanski Zvon še pred sabo, zadnji smisel vsakega živega naroda: Rasti iz lastnih korenin, iz svojega cvetja roditi sad.

dLib.si Digitalna knjižnica Slovenije

Albreht, Fran. V petdeseto leto; Uredništvo "Ljubljanskega Zvona". 1929, Ljubljanski zvon

Tej osnovni misli slovenskega naroda, slovenske kulture in jezika bo posvečen jubilejni letnik Ljubljanskega Zvona.

*

Načrt za novi letnik je v glavnih obrisih naslednji:

Poleg literarno-historičnih reminiscenc iz zgodovine Ljubljanskega Zvona se objavijo estetsko-kritični pregledi beletrističnih, esejističnih in kritičnih prispevkov preteklih letnikov. Te preglede bodo pisali J. Vidmar, dr. St. Leben in F. Albrecht. Ti pregledi naj bodo kritični obračun sedanjega dela.

Več prostora nego v preteklem letniku bo odstopilo uredništvo leposlovju, zlasti prispevkom svojih mlajših sotrudnikov.

Miran Jarc je izročil uredništvu daljšo povest «Novo mesto». V okviru tipične novomeške pokrajine in krog mladega študenta Danijela Bohoriča je pisatelj začrtal pestro in zanimivo sliko generacije, ki je doraščala in zorela med vojno, snov, ki se je doslej še ni lotil noben slovenski pisatelj. Povest bo našla obilo dovzetnih čitateljev. — Slavo Grum se predstavi s svojo igro «Dogodek v mestu Gogi», ki jo je v preteklem letu nagradilo ministrstvo prosvete. Pisatelj je zajel célo zakotno mestece in ga izoblikoval v fantastično, sodobno pisano grotesko. Poleg številnih posrečenih prizorov je posebno uspelo podano ozračje, ki je tipično za vsa mala mesta, ločena od velikih svetskih središč, vzlic neki tuji fantastičnosti tipično tudi za naše podeželske trge in mesta. Delo je pisano tako svojsko in sodobno, da bo vzbudilo občo pozornost. Za objavo je avtor dramo deloma predelal in jezikovno opilil. Od istega pisatelja se nadalje priobči nekaj krajših črtic in slik. — Anton Novačan objavi svojo politično komedijo «Kandidat», Juš Kozak pa noveli «Služkinja» in «Cirkus». Oba avtorja sta že stara in draga znanca čitateljev Ljubljanskega Zvona. — Krajše črtice in novele objavijo še L. Mrzel, čigar lirske skice v letošnjem letniku razodevajo resničnega poeta, R. Kresal, B. Kreft, A. Ocvirk, M. Šnuderl, I. Zorec in drugi.

Razen izvirnega pripovedništva se predstavijo slovenskim čitateljem nekateri novi, najpomembnejši tvorci sodobnih inozemskih literatur, kakor J. dos Passos, J. Joyce, V. Woolf, J. Green in drugi.

Tako bo skušal list v pripovednem delu nuditi kvalitativno najvišjo, najbolj izbrano tvorbo današnjih domačih in tujih pisateljev, ostro usmerjeno v sodobnost.

Prav tako mora biti sodoben esej ostro usmerjen v sodobno evropstvo. Z evropskih vidikov je treba motriti današnja slovenska nacionalna in kulturna vprašanja, o katerih se je govorilo spredaj. Z istih zrelišč se morajo ocenjati posebno naši literarni problemi. Z vso rigoroznostjo, ki je naši dobi tako nujna. V tej smeri se bo nadaljevalo delo letošnjega letnika. O teh vprašanjih bodo razpravljali med drugimi J. Vidmar, dr. St. Leben, A. Ocvirk in urednik.

dlib.si Digitalna knjižnica Slovenije

Albreht, Fran. V petdeseto leto; Uredništvo "Ljubljanskega Zvona". 1929, Ljubljanski zvon

Nadalje bo objavil B. Borko eseja o J. Dučiću in M. Krleži, Marja Borštnikova bo pisala o nekaterih doslej manj preiskanih straneh v Prešernu. J. Lavrin priobči članke: «Whitman in Březina», «O tragičnem v umetnosti», «O realizmu» in «James Joyce». O Gideu in sodobni francoski in italijanski književnosti bo pisal dr. St. Leben. Znani angleški kritik in eseist Edwin Muir pa je obljubil razpravo o sodobnem angleškem romanu, ki zavzema v evropskih slovstvih danes nesporno najodličnejše mesto. Prof. dr. A. M. Maklecov, kriminalist ljubljanske univerze, priobči razpravi «O problemu zločina v ruskem lepem slovstvu» in «O šundu». Dr. N. Preobraženskij bo poročal o tekočih problemih v sodobni ruski književnosti, prof. dr. F. Veber pa bo pisal o stilu. — O drami bodo govorili B. Kreft, A. Ocvirk in urednik, o operi Sl. Osterc, o koncertih M. Kogoj.

V književnih poročilih se bodo nova literarna dela kakor letos presojala z isto doslednostjo po izključno umetniškem kriteriju. Pisali bodo J. Vidmar, A. Ocvirk, L. Mrzel, B. Borko, F. Albrecht i. dr. Nova rubrika v listku bo Slovenski jezik, kjer se bodo glosirali pereči jezikovni problemi, zavračale zablode ter se bo prevodna književnost praktično preizkušala v jezikovnem in stilnem pogledu. Svoje sodelovanje za to rubriko so obljubili doslej že dr. A. Debeljak, A. Sovrè in J. Koštiál.

*

Samo v znamenju notranje pomladitve in poglobitve mora proslaviti Ljubljanski Zvon svoj jubilej. Ta proces osvežitve in strožje, zavestnejše usmerjenosti, ki se je pričel že letos, se bo nadaljeval in izvedel v jubilejnem letniku z vso doslednostjo.

Naloga kulturno zrelega in zavednega občinstva pa je, da ta stremljenja slovenske revije materijelno podpre. Ako priznava kdo, da ima Ljubljanski Zvon v kakršnikoli meri svoje zasluge za slovensko slovstvo in kulturo, je najmanj, kar more storiti ob njegovem jubileju zanj, to, da mu postane naročnik ter mu skuša pridobiti še novih podpornikov. List brez naročnikov je mrtev. Narod brez svojih kulturnih glasil je mrtev.

Ljubljanski Zvon velja za celo leto Din 120·—, za pol leta Din 60·—, za četrt leta Din 15·—, celoletna naročnina za inozemstvo pa Din 150·—.

V Ljubljani, meseca decembra 1929.

Uredništvo «Ljubljanskega Zvona».

dlib.si Digitalna knjižnica Slovenije